

Синаксар

у понедељак Педесетнице то јест Духова

Стихови: Све што дише нека хвали Господа.

Њиме је залудна дрскост злих духова.

У овај дан, понедељак Педесетнице, тога свесветог, животворног и свесилног Духа прослављамо, једнога од Бога у Тројици, једне исте части, једне исте суштине, једне исте славе са Оцем и са Сином.

У овај дан Педесетнице сишао је Дух Свети светим апостолима у виду огњених језика и спустио се на свакога од њих када су били у горњој одаји. У част Свесветог Духа и његовог разделења апостолима установљен је овај празник, како су добро одредили божествени Оци.

Спаситељ је обећао пре свога страдања да ће послати Утешитеља и рече: Потребно је да ја одем, јер ако ја не одем Утешитељ неће доћи. И још рече: Када он дође научиће вас и упутити у сваку истину. Рекао је: Ја ћу умолити Оца и послаће вам другог Утешитеља, Духа Истине, који од Оца исходи.

А после свога страдања, одлазећи на небо рекао је: Ви останите у Јерусалиму докле се не обучете у силу са висине.

И заиста када се напунило педесет дана послао им је Духа Светога.

Док су боравили у горњој соби, у трећи час дана, одједном би као гром са неба, који је све узбунио и Дух Свети се јавио у виду огњених језика, на свакоме понаособ и то не само на дванаесторици, него и на седамдесеторици.

Апостоли проговорише страним језицима, то јест сваки од апостола је проговорио једним страним језиком, на свим тада познатим језицима.

Сународници су чули да апостоли говоре не својим матерњим језиком, него језицима сваког народа. Зато говораху сакупљеном народу да су се апостоли опили. Други су се пак чудили и говорили: Какво ли је ово чудо?

Због празника били су (у Јерусалиму) сакупљени народи из свију крајева: Парћани, Миђани, Еламита, који су мало пре тога били поробљени од стране Антиоха.

Пошто је прошло десет дана од Вазнесења, дошао је Дух Свети, дакле не одмах после Христовог вазнесења, да би учинио још усрднијима ученике који су га очекивали.

Кажу неки, да је за то време сваког дана долазио по један анђелски чин да се поклони обоженом телу Бого-Човека Христа. Када се испунило девет дана у десети је дошао Утешитељ, да би извршио преко Сина измирење (са Оцем).

У педесети дан старозаветне Пасхе након што је Израилски народ прошао кроз Црвено Море, добио је десет Божијих заповести.

Погледај и сличности: тамо, у Старом Завету гора (Синај), а овде горња соба; тамо огањ, овде огњени језици; уместо громава и мрака, овде силан олујни ветар.

Дух Свети је сишао у виду пламених језика, да подари апостолима живу реч и да их научи како да приведу вери и друге народе, зато силазак Духа Светог беше у виду језика. Дати су у виду огња, јер Бог даје огањ ради очишћења, а раздељени су због раздавања дарова.

Као што је Бог у давнини један језик поделио на многе и измешао, тако је и сада оне који знађаху само један језик поделио на многе, али овај пут да би сакупио све народе расејане по целом свету.

Силазак Светог Духа се догодио на јеврејски празник Педесетнице да мноштву сабраном са свих страна објави догађај и о ономе што се на Пасху догодило и о ономе што су видели да се са Христом догодило и да се чуде.

су видели да се са Христом.

Требало је да се на Педесетницу збуде, јер је у старо време на овај дан дат Мојсејев Закон и у тај дан је требало и да се излије Духа благодат. Тако је и Христос на старозаветну Пасху извршио своју истиниту Пасху.

Свети Дух није сишао на уста апостолима него на главе, јер глава влада телом и самим умом, од којег и језик добија шта да говори. Тако се Дух Свети огласио свима народима, а изливање Духа на главе је рупоколагање апостола за учитеље целе васељенске цркве, јер се рукоположење врши на главу.

Хука и огањ јер и на Синају беше тако; и у оно време а и сада јавио се исти Дух дајући Закон и све утврђујући.

Мноштво народа се поплашило од хуке ветра, мислећи да је дошао крај света, о којем је Христос предсказао као и о пропасти Јудејаца. Језици беху као огњени, каже се и због тога, да нико не би нешто телесно помислио о Духу Светоме.

Оптужили су апостоле да су пијани, али Петар стаде међу народ и ово одбаци као неистину, наводећи за сведочанство речи Јоиловог пророчанства и том беседом је привео три хиљаде њих вери.

Велимо да је Утешитељ Дух Свети дошао да нас утеши и успокоји и на место Христа који се вазнео њега смо примили. Али и Христа имамо, који нас заступа гласовима неизрецивим код Бога, јер је Христос наш човекољубиви заступник. И Христос је наш утешитељ. Због тога се Дух Свети и назива „другим утешитељем“. И апостол вели: имамо утешитеља ка Богу Исуса. Другим се назива због јединосусности, да би схватили да су они Син и Дух различити, мада исте Божанске суштине и исте Божанске природе. Да нико не помисли да су њине природе различите.

Овај Свети Дух је исти са Оцем и Сином у свему. Такође и садејствује све заједно са њима и тако ће бити и при васкрсењу. Чини све што хоће: освештава, разделяје и ствара, шаље и умудрује, пророке помазује. У опште речено,

у свему је самовластан, свесилан, благ, праведан и владалачки. Њиме постоји сва премудрост, живот, кретање, сваки приступ светињи и животу.

Једноставно Дух Свети има све, што и Отац и Син имају, осим нерођености и рођености, јер он исходи само од Оца.

Када се Дух Свети излије на свако тело, тада се свет испуњава свима даровима, а тако и све народе управља ка богопознању и сваку болест и тегобу одгони.

Дух Свети је троструко био дат од Христа ученицима. Пре страдања не сасвим јасно. По васкрсењу дунуо га је јасније. Сада га је послао суштински, као што је и сам сишао савршен, да их просвећује и освећује и да тако све крајеве света приведе вери доласком Светога Духа.

Молитвама светих апостола, Христe Боже наш помилуј нас. Амин!